3. Abs. 1 gilt entsprechend für die freiwillig versicherten Personen; sie werden dem Knappschaftsvereine zugeteilt, dem der Betrieb angehört, auf dem sie zuletzt knappschaftspflichtig beschäftigt waren.

Artikel 13

1. Die bis zum 30. Juni 1922 einschließlich beim Oberschlesischen Knappschaftsverein erworbenen Anwartschaften fallen dem neuen Knappschaftsvereine zur Last, in dessen Verwaltungsgebiet das betreffende Mitglied vor der Teilung zuletzt knappschaftspflichtig beschäftigt war.

2. Die bis zum 30. Juni 1922 einschließlich bei anderen deutschen Knappschaftsvereinen erworbenen Anwartschaften derjenigen Mitglieder, die gemäß Artikel 12 in den polnischen Knappschaftsvereinen kommen, bleiben so lange erhalten, wie die bei dem polnischen Knappschaftsverein erworbenen Anwartschaften nach dessen Satzungen bestehen bleiben.

3. Treten Mitglieder eines deutschen Knappschaftsvereins in den polnischen Knappschaftsverein oder Mitglieder des polnischen Knappschaftsvereins in einen deutschen Knappschaftsverein ein, so bleiben ihnen alle bis dahin erworbenen Anwartschaften so lange erhalten, wie die bei dem aufnehmenden Knappschaftsverein erworbenen Anwartschaften nach dessen Satzung bestehen bleiben, sofern sie nicht erloschen waren.

4. Die aus diesen Anwartschaften (Abs. 2 und 3) entstehenden Ansprüche belasten denjenigen Knappschaftsverein, dem die Beiträge zugeflossen oder nach dessen Satzung die Ersatztatsachen zu berücksichtigen sind.

Artikel 14

Der zwischen den deutschen Knappschaftsvereinen geschlossene Freizügigkeitsvertrag vom 1. September 1917 gilt für den polnischen Knappschaftsverein als aufgehoben. § 32 des preußischen Knappschaftsgesetzes vom 3. Juni 1912 findet zwischen den preußischen Knappschaftsvereinen und dem polnischen Knappschaftsvereine keine Anwendung. An Stelle dieser Vorschrift treten die folgenden Bestimmungen (Artikel 15 bis 23).

Artikel 15

1. Bestehen sowohl gegen einen oder mehrere deutsche Knappschaftsvereine als auch gegen den polnischen Knappschaftsverein Ansprüche, so hat der festsetzende Knappschaftsverein (Artikel 18) die Leistungen voll auszuzahlen.

3. Ustęp 1 stosuje się odpowiednio do osób dobrowolnie ubezpieczonych; osoby te przynależeć będą do s. b., do której należy przedsiębiorstwo, w którem ostatnio były bracko zatrudnione.

Artykuł 13

1. Uprawnienia nabyte do 30 czerwca 1922 włącznie wobec górnośląskiej s. b. obciążają nową s. b., w której obwodzie członek przed podziałem ostatnio bracko był zatrudniony.

2. Uprawnienia nabyte do 30 czerwca 1922, włącznie wobec innych spółek brackich zatrzymują członkowie, którzy wedle artykułu 12 stają się członkami polskiej s. b., tak długo, jak się utrzymują uprawnienia nabyte wobec polskiej s. b. wedle jej statutu.

3. Jeżeli członkowie jednej z niemieckich spółek brackich wstępują do polskiej s. b., albo członkowie polskiej s. b. do jednej z niemieckich spółek brackich, to zatrzymują wszelkie uprawnienia nabyte aż do tego czasu tak długo, jak się utrzyjmują uprawnienia nabyte wobec przejmującej spółki brackiej wedle jej statutu, o ile uprawnienia te nie wygasły.

4. Pretensje z uprawnień tych (ustępy 2 i 3) wypływające obciążają tę spółkę bracką, do której wpływały składki lub wedle statutów której uwzględnić należy fakta zastępcze.

Artykuł 14

Umowę z 1 września 1917 zawartą między niemieckiemi spółkami brackiemi w sprawie dowolnego przesiedlania się uważa się jako zniesioną. § 32 pruskiej ustawy brackiej z 3 czerwca 1912 nie ma zastosowania między pruskiemi spółkami brackiemi i polską s. b. Na miejsce tych przepisów wstępują następujące postanowienia (artykuły 15—23).

Artykuł 15

1. Jeżeli istnieją pretensje tak wobec jednej lub wobec kilku niemieckich spółek brackich jak wobec polskiej s. b., winna spółka bracka ustanawiająca (artykuł 18) wypłacić świadczenia w pełnej mierze.

2. Die Abrechnung zwischen den Knappschaftsvereinen findet vierteljährlich durch die Vermittlung der Abrechnungsstelle des Knappschaftlichen Rückversicherungsverbandes in Charlottenburg statt.

3. Durch Zahlung von Anerkennungsgebühren an den letzten Knappschaftsverein werden die Ansprüche gegen sämtliche beteiligte Knappschaftsvereine (Artikel 13) aufrechterhalten. Ist die Anerkennungsgebühr vor dem 1. Juli 1922 an den Oberschlesischen Knappschaftsverein zu zahlen, so ist sie von da ab ebenso wie die am 30. Juni 1922 rückständige Anerkennungsgebühr an denjenigen Knappschaftsverein zu entrichten, dem das Vereinswerk angehört, auf dem das Mitglied zuletzt knappschaftspflichtig beschäftigt war.

Artikel 16

1. Ob bei Unterbrechung der Mitgliedschaft die Anwartschaft aufrechterhalten und ob eine erloschene wieder aufgelebt ist, entscheidet jeder beteiligte Knappschaftsverein nach seiner Satzung unter Berücksichtigung des Artikel 13 Abs. 2 und 3 und des nachstehenden Abs. 2. Die satzungsmäßigen Fristen dürfen aber nicht ungünstiger bemessen sein, als sie vor der Teilung des Oberschlesischen Knappschaftsvereins waren.

2. Bei Prüfung der Voraussetzungen, ob früher erworbene Anwartschaften eines Arbeiters, der versicherungspflichtige Beschäftigung annimmt, aufrechterhalten sind und ob der Arbeiter infolgedessen in die Pensionskasse aufzunehmen ist, sowie bei Festsetzung der Leistungen ist die gesamte Mitgliedschaft zu berücksichtigen, gleichgültig, ob sie in einem oder mehreren deutschen Knappschaftsvereinen oder in dem polnischen Knappschaftsverein (Artikel 13 Abs. 3) zurückgelegt ist.

Artikel 17

Die §§ 1528 und 1529 der Reichsversicherungsordnung finden in beiden Staaten Anwendung, ohne Rücksicht darauf, ob sich der Betriebsunfall in Deutschland oder Polen ereignet hat und deutsche oder polnische Versicherungsträger beteiligt sind.

Artikel 18

1. Sind bei Festsetzung einer Leistung zufolge Artikel 16 Abs. 2 Mitgliedszeiten bei anderen Knappschaftsvereinen zu berücksichtigen, so stellt der Knappschaftsverein, an den die letzten Beiträge gezahlt sind, bindend für alle beteiligten Knappschaftsvereine fest:

ob die letzte Anwartschaft besteht,

ob die Wartezeit erfüllt ist (wobei er gebunden ist an die Feststellungen der beteiligten Knapp-

2. Rozliczenie pomiędzy spółkami brackiemi odbywa się kwartalnie za pośrednictwem urzędu rozliczeniowego brackiego związku reasekuracyjnego w Charlottenburgu.

3. Przez płacenie ostatniej spółce brackiej należytości za uznanie utrzymuje się pretensje wobec wszystkich zainteresowanych spółek brackich (artykuł 13). Jeżeli należytość za uznanie płatna jest przed 1 lipca 1922 do kasy górnośląskiej s. b., winna być odtąd taksamo jak należytość za uznanie zaległa w dniu 30 czerwca 1922 do tej s. b. zapłacona, do której należy zakład bracki, w którym członek ostatnio bracko był zatrudniony.

Artykuł 16

1. Czy przy przerwaniu członkostwa uprawnienie się utrzymało i czy wygasłe znów odżyło, o tem rozstrzyga każda zainteresowana spółka bracka wedle swych statutów z uwzględnieniem ustępów 2 i 3 artykułu 13 i następnego ustępu 2. Statutowe czasokresy nie mogą jednakże być niekorzystniej określone jak były określone przed podziałem górnośląskiej s. b.

2. Przy badaniu warunków, czy utrzymane są uprawnienia dawniej nabyte przez robotnika, który przyjmuje zatrudnienie podlegające ubezpieczeniu, i czy wobec tego należy robotnika przyjąć do kasy pensyjnej, jak również przy ustalaniu świadczeń należy uwzględnić wszelakie członkostwo, obojętnie czy istniały w polskiej s. b., czy też w jednej albo w kilku niemieckich spółkach brackich (ustęp 3 artykułu 13).

Artykuł 17

§§ 1528 i 1529 niemieckiej ustawy ubezpieczeniowej znajdują w obydwóch państwach zastosowanie bez względu na to, czy wypadek się zdarzył w Niemczech lub w Polsce i czy biorą udział niemieckie lub polskie organy ubezpieczające.

Artykuł 18

1. Jeżeli przy ustaleniu świadczenia wedle ustępu 2 artykułu 16 ma się uwzględnić czasokresy członkostwa w innych spółkach brackich, ustala spółka bracka, do której płacono ostatnie składki, obowiązujące dla wszystkich spółek brackich:

czy ostatnie uprawnienie istnieje,

czy czas przeczekania jest wypełniony (przyczem związana jest ustaleniem zainteresowanych

schaftsvereine darüber, wie lange die Mitgliedschaft gedauert hat, und ob die Rechte aus ihr noch bestehen),

ob die Berufsunfähigkeit oder der Tod durch Verunglückung bei der Berufsarbeit oder durch einen Betriebsunfall verursacht worden ist,

ferner bei der Invalidenpension auf Grund eigener Ermittlungen und ärztlicher Begutachtung

ob und von wann ab das Mitglied zur Berufsarbeit unfähig ist,

und bei der Witwenpension,

ob und wann der Tod des Mitglieds eingetreten ist oder bei Verschollenheit als eingetreten anzusehen ist und

ob die Antragstellerin die Witwe des Mitglieds ist.

2. Erziehungsbeihilfen (Waisenunterstützungen) und Begräbnisbeihilfen sowie die Kosten freier ärztlicher Behandlung und freier Arznei hat der letzte (festsetzende) Knappschaftsverein in der durch seine Satzung festgesetzten Höhe voll zu tragen.

Artikel 19

1. Sind in einem Leistungsverfahren oder in einem Verfahren auf Entziehung der Invalidenpension Knappschaftsvereine beider Länder beteiligt, so hat der eine Knappschaftsverein dem andern die Akten vor der Bescheiderteilung zur Äußerung vorzulegen.

2. Die deutschen Knappschaftsvereine vertritt der deutsche Knappschaftsverein.

3. Der Knappschaftsverein des andern Landes kann Beweiserhebungen beantragen und die gesetzlich zulässigen Rechtsmittel einlegen (Artikel 38).

Artikel 20

Jeder beteiligte Knappschaftsverein stellt vor der Entscheidung über einen Anspruch für sich nach seiner Satzung und den Vorschriften dieses Abkommens fest:

ob die Rechte, die das Mitglied bei ihm erworben hat, noch bestehen oder ob sie erloschen sind (z. B. durch Abfindung), welches Dienstalter er anzurechnen hat, welchen Anteil er zu leisten hat,

ob seine Leistung aus besonderen Gründen zu versagen ist,

ob und wieweit sie zu kürzen ist,

ob und wieweit andere Bezüge auf seine Leistung anzurechnen sind,

spółek brackich co do tego, jak długo trwało członkostwo oraz czy istnieją jeszcze prawa z niego wypływające),

czy niezdolność do pracy zawodowej albo śmierć spowodowane zostały przez nieszczęśliwy wypadek przy pracy zawodowej lub przez wypadek w przedsiębiorstwie,

oprócz tego przy pensji inwalidzkiej na podstawie własnych dociekań i lekarskiego orzeczenia

czy i od kiedy członek jest niezdolny do pracy zawodowej,

a przy pensjach wdowich

czy i kiedy nastąpiła śmierć członka albo przy zaginieniu czy przyjąć należy, że nastąpiła i kiedy nastąpiła, i

czy wnioskodawczyni jest wdową po członku.

2. Zapomogi wychowawcze (wsparcia sieroce) i pogrzebowe jako też koszta bezpłatnego leczenia i bezpłatnego udzielania lekarstw ponosi w pełni ostatnia (ustanawiająca) spółka bracka w wysokości przepisanej przez swój statut.

Artykuł 19

1. Jeżeli w postępowaniu w celu ustanowienia świadczeń albo w celu uchylenia pensji inwalidzkiej zainteresowane są spółki brackie obydwóch krajów, winna jedna s. b. drugiej przedłożyć akta przed wydaniem orzeczenia do powzięcia opinji.

2. Niemieckie spółki brackie zastępuje niemiecka s. b.

3. Spółka bracka drugiego kraju ma prawo wniesienia o podjęcie dowodów i założenia środków prawnych ustawowo dozwolonych (artykuł 38).

Artykuł 20

Każda zainteresowana spółka bracka ustala dla siebie przed wydaniem decyzji co do pretensji wedle swego statutu i wedle postanowień tej umowy:

czy prawa nabyte u niej przez członka jeszcze istnieją czy też wygasły (n. p. przez odprawę),

jakie starszeństwo winna obliczyć,

jaki udział winna świadczyć,

czy świadczeń własnych winna z powodów nadzwyczajnych odmówić,

czy i o ile należy je skrócić,

czy i o ile należy inne wpływy zaliczyć na własne świadczenia,

ob seine Leistung vorzeitig endet und

ob und in welcher Höhe eine Abfindung zu gewähren ist.

Artikel 21

1. Über die Ansprüche fertigt jeder beteiligte Knappschaftsverein auf Grund der Feststellungen, die er nach Artikel 20 zu treffen hat, einen formgerechten rechtsmittelfähigen Bescheid aus.

2. Der letzte festsetzende Knappschaftsverein faßt in einem Gesamtbescheide seine Feststellungen und die der beteiligten Knappschaftsvereine unter Beifügung der Einzelbescheide zusammen und stellt ihn dem Antragsteller nach den Vorschriften seiner Satzung zu.

Artikel 22

1. Ficht der durch einen deutschen Knappschaftsverein Beschiedene die Feststellungen des polnischen Knappschaftsvereins an oder ficht der durch den polnischen Knappschaftsverein Beschiedene die Feststellungen eines deutschen Knappschaftsvereins an, so findet Artikel 38 Anwendung.

2. Ist das Rechtsmittel an falscher Stelle aber rechtzeitig eingelegt und ergibt dessen Prüfung, daß es sich ganz oder zum Teil gegen die Entscheidung eines andern Knappschaftsvereins richtet, so ist dieser Knappschaftsverein verpflichtet, das Rechtsmittel als rechtzeitig auch gegen seine Entscheidung eingelegt anzuerkennen.

Artikel 23

Wird der Gesamtbescheid oder ein Teilbescheid abgeändert, so haben die beteiligten Knappschaftsvereine ihre Festsetzungen, soweit sie durch die Abänderung zugunsten des Berechtigten beeinflußt werden, abzuändern.

Artikel 24

1. Vom 1. Juli 1922 ab übernimmt für die an diesem Tage vorhandenen pensionsberechtigten Invaliden, Witwen und Waisen des Oberschlesischen Knappschaftsvereins ohne Rücksicht auf ihre Staatsangehörigkeit:

der deutsche Knappschaftsverein
die Leistungen für Personen, die am 1. Juli 1922 in einem Orte wohnen, der in Deutsch-Oberschlesien oder sonst im Deutschen Reiche liegt,

der polnische Knappschaftsverein
die Leistungen für Personen, die am 1. Juli 1922 in einem Orte wohnen, der in Polnisch-Oberschlesien oder sonst außerhalb des Deutschen Reichs liegt.

czy świadczenie własne się kończy przed czasem, i

czy i w jakiej wysokości należy przyznać odprawę.

Artykuł 21

1. Każda zainteresowana spółka bracka wygotuje co do pretensji na podstawie ustaleń wedle artykułu 20, orzeczenie we formie należytej i uprawniającej do środków prawnych.

2. Ostatnia ustanawiająca spółka bracka skupia w orzeczeniu sumarycznem ustalenia własne i zainteresowanych spółek brackich dołączając poszczególne orzeczenia i doręcza je wnioskodawcy wedle przepisów swego statutu.

Artykuł 22

1. Jeżeli odbiorca orzeczenia otrzymanego od jednej z niemieckich spółek brackich zaczepia ustalenia polskiej s. b. albo jeżeli odbiorca orzeczenia otrzymanego od polskiej s. b. zaczepia ustalenia jednej z niemieckich spółek brackich, stosuje się postanowienia artykułu 38.

2. Jeżeli założono środek prawny w falszywym miejscu lecz na czas i badanie jego wykazało, że zwraca się zupełnie albo w części przeciwko orzeczeniu innej spółki brackiej, w takim razie ta spółka jest zobowiązana do uznania środka prawnego jako założonego na czas także przeciwko własnemu orzeczeniu.

Artykuł 23

Jeżeli się zmienia orzeczenie sumaryczne albo częściowe, muszą zainteresowane spółki brackie zmienić swe ustanowienia, o ile na nie wywiera wpływ zmiana na korzyść uprawnionego.

Artykuł 24

1. Począwszy od 1 lipca 1922 przejmuje dla inwalidów, wdów i sierót górnośląskiej s. b. istniejących tego dnia a uprawnionych do pensji bez względu na ich obywatelstwo

niemiecka s. b.
świadczenia dla osób, które mieszkają w dniu 1 lipca 1922 w miejscowości położonej na niemieckim Górnym Śląsku albo pozatem w Rzeszy Niemieckiej,

polska s. b.
świadczenia dla osób, które mieszkają w dniu 1 lipca 1922 w miejscowości położonej na polskim Górnym Śląsku albo poza Rzeszą Niemiecką.

2. Halbwaisen gelten als am Wohnort der Mutter wohnend, auch wenn sie anderweit untergebracht sind.

3. Seitens der deutschen Knappschaftsvereine wird die Bezahlung der Leistungen an Pensionäre nicht deshalb abgelehnt, weil sie im Verwaltungsgebiete des polnischen Knappschaftsvereins wohnen. Entsprechendes gilt umgekehrt.

4. Vorstehendes gilt für Versicherte und deren Hinterbliebene, über deren Ansprüche beim Inkrafttreten dieses Abkommens durch rechtskräftige Entscheidungen von deutschen Versicherungsträgern und Versicherungsgerichten entschieden ist.

5. Soweit über Ansprüche der im Abs. 4 bezeichneten Art beim Inkrafttreten dieses Abkommens eine rechtskräftige Entscheidung noch nicht vorliegt, wird das Verfahren von den Versicherungsträgern und Versicherungsgerichten des Landes durchgeführt, dessen Knappschaftsverein vom 1. Juli 1922 ab für die Feststellung der Leistungen zuständig ist.

Artikel 25

Der Knappschaftsverein, der vom 1. Juli 1922 ab die Leistungen übernimmt, hat auch etwaige rückständige Leistungen des Oberschlesischen Knappschaftsvereins, soweit sie nicht verjährt waren, zu gewähren; jedoch steht ihm das Recht zu, von dem andern Knappschaftsverein Erstattung desjenigen Teiles zu verlangen, der diesem bei der endgültigen Auseinandersetzung zukommt.

Artikel 26

1. Verlegt ein Leistungsberechtigter seinen Wohnsitz innerhalb des oberschlesischen Abstimmungsgebiets in den Bereich des andern Knappschaftsvereins, so behält er für sich und seine Angehörigen sämtliche Ansprüche auf Pensionskassenleistungen an den bisher verpflichteten Knappschaftsverein.

2. Die Auszahlung hat aber vom Beginne des auf die Verlegung des Wohnsitzes folgenden Monats ab durch den Knappschaftsverein zu erfolgen, in dessen Verwaltungsgebiet er seinen Wohnsitz verlegt hat. Für die Abrechnung zwischen den beteiligten Knappschaftsvereinen gilt der Artikel 15 Abs. 2.

3. Für Gewährung freier ärztlicher Behandlung und Arznei gelten die Artikel 5 bis 7 entsprechend.

4. Eine Abfindung ist nur im Einvernehmen mit dem Berechtigten zulässig. Das Einvernehmen ist nicht erforderlich, wenn der Berechtigte eine Unfall-

2. Półsieroty uważa się jako zamieszkałe w miejscu zamieszkania matki, nawet gdyby były na innem miejscu umieszczone.

3. Niemieckie spółki brackie nie będą wypłaty świadczeń pensjonarjuszom odmawiały dla tego, że ci mieszkają w obwodzie administracyjnym polskiej s. b. Odwrotnie stosuje się postanowienie to odpowiednio.

4. Powyższe postanowienia obowiązują ubezpieczonych i osoby po nich pozostałe, których pretensje przy wejściu w życie niniejszego układu były zadecydowane przez prawomocne orzeczenie niemieckich organów i sądów ubezpieczeniowych.

5. O ile co do pretensji w rodzaju oznaczonych w ustępie 4 przy wejściu w życie niniejszego układu prawomocne orzeczenie jeszcze nie istnieje, będzie dalsze postępowanie przeprowadzone przez organy i sądy ubezpieczeniowe kraju, którego spółka bracka od 1 lipca 1922 właściwa jest do ustalenia świadczeń.

Artykuł 25

S. b., która od 1 lipca 1922 przejmuje świadczenia, winna też wypełnić ewentualnie zaległe świadczenia górnośląskiej s. b., o ile nie były przedawnione; jednakże przysługuje jej prawo żądania od drugiej s. b. zwrotu tej części, która przypada na nią przy definitywnem rozrachowaniu.

Artykuł 26

1. Jeżeli uprawniony do świadczeń przenosi swą siedzibę w górnośląskim obwodzie plebiscytowym do obwodu drugiej s. b., zatrzymuje dla siebie i swej rodziny wszelkie pretensje do świadczeń z kasy pensyjnej wobec s. b. do tego czasu zobowiązanej.

2. Wypłata winna być jednakże począwszy od miesiąca następującego po zmianie miejsca zamieszkania dokonana przez s. b., do obwodu której siedzibę swą przeniósł. Co do rozrachowania pomiędzy zainteresowanemi s. b. obowiązuje ustęp 2 artykułu 15.

3. Co do udzielania bezpłatnego leczenia i bezpłatnych lekarstw stosuje się odpowiednio artykuły 5 do 7.

4. Odprawa jest dozwolona tylko za zgodą uprawnionego. Zgoda nie jest konieczna w razie, gdy uprawniony otrzymuje rentę za nieszczęśliwy

rente bezieht, die vom Knappschaftsverein in Anspruch genommen wird, sofern er wegen dieser Rente von der verpflichteten Berufsgenossenschaft abgefunden wird.

Artikel 27

Die Aufrechterhaltung der Freizügigkeit zwischen den deutschen Knappschaftsvereinen und dem polnischen Knappschaftsverein ist davon abhängig, daß

a) die Gesetzgebung in materieller Hinsicht in beiden Teilen des Abstimmungsgebiets übereinstimmt,

b) die deutsche Mark das einzige gesetzliche Zahlungsmittel Polnisch-Oberschlesiens ist,

c) die Bestimmungen der Satzung über Rentengewährung und Rentenentziehung und ihre Handhabung in dem einen Lande nicht abweichend von dem andern geändert werden.

D. Vermögensauseinandersetzung

Artikel 28

Da bis jetzt eine Regelung der endgültigen Vermögensauseinandersetzung nicht erfolgt ist, sind beide Regierungen einig, diese Frage zurückzustellen und weiteren Verhandlungen zu überlassen.

Artikel 29

Für die Zwischenzeit treten die nachfolgenden Bestimmungen in Kraft:

I. 1. Es übernehmen in Besitz und Verwaltung:

a) der deutsche Knappschaftsverein die in seinem Verwaltungsgebiete gelegenen, dem Oberschlesischen Knappschaftsvereine gehörigen bebauten und unbebauten Grundstücke nebst darauf stehenden Baulichkeiten und den am 1. Juli 1922 darin befindlichen Inventargegenständen, Materialien und Viktualien,

b) der polnische Knappschaftsverein die in seinem Verwaltungsgebiete gelegenen, dem Oberschlesischen Knappschaftsvereine gehörigen bebauten und unbebauten Grundstücke nebst darauf stehenden Baulichkeiten und den am 1. Juli 1922 darin befindlichen Inventargegenständen, Materialien und Viktualien.

2. Die Hypothekenbriefe der dem Oberschlesischen Knappschaftsvereine gehörigen Hypotheken werden bis zur endgültigen Vermögensteilung auf Kosten des Oberschlesischen Knappschaftsvereins bei der Schweizerischen Nationalbank hinterlegt. Die Verwaltung der Hypotheken und die Einziehung der Erträgnisse erfolgt durch den deutschen Knappschafts-

wypadek, do której spółka bracka rości pretensją, o ile otrzyma odprawę za nią ze strony zobowiązanej spółki zawodowej.

Artykuł 27

Podtrzymanie prawa do wolnego przesiedlania się między niemieckiemi spółkami brackiemi a polską s. b. zależnem jest od tego ażeby

a) obowiązywało to samo ustawodawstwo w dziedzinie prawa materjalnego w obydwóch częściach terenu plebiscytowego,

b) marka niemiecka była jedynym środkiem płatniczym na polskim Górnym Śląsku,

c) postanowień statutu co do udzielania i odbierania rent i ich zastosowania w jednym kraju nie zmieniono odmiennie od drugiego kraju.

D. Rozliczenie majątkowe

Artykuł 28

Ponieważ uregulowanie ostatecznego rozliczenia majątkowego dotychczas nie nastąpiło, zgadzają się obydwa Rządy, ażeby kwestję tę odłożyć i pozostawić dalszym rokowaniom.

Artykuł 29

Na czas przejściowy wchodzą w życie następujące postanowienia.

I. 1. Obejmują w posiadanie i zawiadywanie

a) niemiecka s. b. grunta zabudowano i niezabudowane położone w jej obwodzie administracyjnym a należące do górnośląskiej s. b. łącznie z gmachami na nich pobudowanemi i z inwentarzami, materjałami i wiktuałami w dniu 1 lipca 1922 w nich się znajdującemi,

b) polska s. b. grunta zabudowane i niezabudowane, położone w jej obwodzie administracyjnym a należące do górśląskiej s. b. łącznie z gmachami na nich pobudowanemi i z inwentarzami, materjałami i wiktuałami w dniu 1 lipca 1922 w nich się znajdującemi.

2. Listy hipoteczne hipotek należących do górnośląskiej s. b. składa się aż do definitywnego rozliczenia majątkowego na koszt górnośląskiej s. b. w szwajcarskim banku narodowym. Zarządanie hipotekami i ściąganie dochodów z nich przeprowadza niemiecka s. b. co do hipotek w Niemczech położonych, polska s. b. co do hipotek w Polsce

verein für die in Deutschland belegenen, durch den polnischen Knappschaftsverein für die in Polen belegenen Hypotheken. Diese Einnahmen sind bei der endgültigen Vermögensteilung zu verrechnen.

3. Die börsengängigen Wertpapiere des Oberschlesischen Knappschaftsvereins sind auf Kosten des Oberschlesischen Knappschaftsvereins bis zur endgültigen Vermögensauseinandersetzung bei derselben Bank zu hinterlegen. Die Erträgnisse sind von dieser Bank einzuziehen und zu verwalten. Beide Regierungen verpflichten sich, gesetzliche Bestimmungen, die der Ausführung vorstehender Abmachung entgegenstehen, für diese Ausführung nicht in Anwendung zu bringen. Schuldbuchforderungen an das Reich sind sofort in Stücke umzuwandeln und werden dann wie die vorstehend bezeichneten Wertpapiere behandelt. Die Deutsche Regierung wird die sofortige Umwandlung veranlassen, gegebenenfalls durch Abtretung dieser Schuldbuchforderungen an die Reichsbank.

4. Darlehnsforderungen auf Schuldschein an Kommunen, Genossenschaften oder einzelne Personen werden von dem Oberschlesischen Knappschaftsverein auf den deutschen Knappschaftsverein und den polnischen Knappschaftsverein als gemeinsame Gläubiger übertragen (§ 398 des Deutschen Bürgerlichen Gesetzbuchs). Die Abtretung ist den Schuldnern sofort mitzuteilen mit der Anweisung, daß das Kapital an keinen der beiden Gläubiger ohne Genehmigung des andern zurückgezahlt werden darf, und mit der Mitteilung, wohin die Zinsen und Amortisationen bis zur endgültigen Vermögensauseinandersetzung zu zahlen sind. Die Verwaltung und Einziehung der Erträgnisse erfolgt durch den deutschen Knappschaftsverein für die in Deutschland belegenen, durch den polnischen Knappschaftsverein für die in Polen belegenen Forderungen. Diese Einnahmen sind bei der endgültigen Vermögensauseinandersetzung zu verrechnen. Die Schuldscheine sind bei der Kassenverwaltung in Tarnowitz zu hinterlegen, nachdem dem deutschen Knappschaftsverein Abschriften erteilt worden sind.

II. Das am 1. Juli 1922 vorhandene Barvermögen (bares Geld und Bankguthaben) wird entsprechend dem ungefähren Verhältnis der Mitgliederzahl der beiden Knappschaftsvereine zu einem Viertel dem deutschen Knappschaftsverein und zu drei Vierteln dem polnischen Knappschaftsverein unter Vorbehalt der späteren Verrechnung überwiesen. In dem gleichen Verhältnis ist das am 1. September 1922 (Artikel 32) vorhandene Barvermögen oder ein Fehlbe-

położonych. Rozliczenie z tych dochodów nastąpi przy ostatecznym podziale majątkowym.

3. Papiery wartościowe górnośląskiej s. b., notowane na giełdzie należy złożyć na koszt górnośląskiej s. b., aż do ostatecznego rozliczenia majątkowego w tym samym banku. Tenże bank winien ściągać dochody i nimi zarządzać. Obydwa Rządy zobowiązują się nie stosować przepisów ustawowych, które sprzeciwiają się wykonaniu powyższej umowy. Pretensje zapisane w księdze wierzytelności Rzeszy należy natychmiast zamienić na papiery, które będą w równej mierze traktowane jak poprzednio wymienione papiery wartościowe. Rząd Niemiecki spowoduje zamianę ich natychmiastową, w danym razie przez cesję tychże pretensji książkowych na bank Rzeszy.

4. Pożyczki na skrypt dłużny wobec komun, spółek i osób poszczególnych odstąpi górnośląska s. b. niemieckiej s. b. i polskiej s. b. jako wierzycielom wspólnym (§ 398 niemieckiego kodeksu cywilnego). O odstąpieniu należy uwiadomić natychmiast dłużników z wskazówka, że kapitał nie może być wypłacony żadnemu z obydwóch wierzycieli bez zezwolenia drugiego i z doniesieniem, dokąd procenty i amortyzacje aż do definitywnego rozliczenia majątkowego winny być płacone. Zarządzenie i ściąganie dochodów przeprowadza niemiecka s. b. co do pretensji w Niemczech położonych, polska s. b. co do pretensji w Polsce położonych. Dochody te będą rozliczone przy definitywnem rozliczeniu majątkowem. Skrypty dłużne będą złożone w administracji kasowej w Tarnowskich Górach po sporządzeniu odpisów dla niemieckiej s. b.

II. Gotówkę (pieniądze i należytości w bankach) znajdującą się w dniu 1 lipca 1922 przekazuje się odpowiednio do mniejwiecej istniejącego stosunku liczby członków w obydwóch s. b. w jednej czwartej niemieckiej s. b., w trzech czwartych polskiej s. b. z zastrzeżeniem późniejszego ostatecznego rozliczenia. W tym samym stosunku należy podzielić gotówkę lub niedobór znajdujące się w dniu 1 września 1922 (artykuł 32). Obydwa Rządy zo-

trag zu teilen. Beide Regierungen verpflichten sich, die Verbringung der hiernach aus dem einen Lande in das andere Land zu überführenden Barmittel zu gestatten und nicht mit Steuern, Abgaben oder Gebühren zu belegen.

III. 1. Der deutsche Knappschaftsverein erhält vorbehaltlich späterer Verrechnung endgültig

a) aus dem Hauptverwaltungsgebäude an Möbeln und sonstigem Inventar für Bürozwecke so viel, als zur Ausstattung für einhundert Beamte und Angestellte benötigt wird,

b) die Einrichtung des zahntechnischen Laboratoriums in Beuthen,

c) die in dem Dienstgebäude der Knappschafts-Berufsgenossenschaft in Beuthen befindlichen Inventarstücke,

d) das jetzige Knappschaftsautomobil,

e) den der Verteilung des Barvermögens unter II entsprechenden Anteil an Materialien und Formularen, die in den Magazinen der Hauptverwaltung in Tarnowitz, im zahntechnischen Laboratorium in Beuthen und an sonstigen Orten sich befinden mögen, auch wenn sie noch nicht in knappschaftlichen Besitz übergegangen sind (z. B. Bestände bei Lieferanten, in Verwahrung gegebene Gegenstände, frühere Militärwagen usw.),

f) die Ausstellungsgegenstände in Charlottenburg,

g) die Sprechzimmereinrichtungen (einschließlich Zahnkliniken) in dem Verwaltungsgebiete des deutschen Knappschaftsvereins.

2. Der polnische Knappschaftsverein erhält vorbehaltlich späterer Verrechnung endgültig

a) die zum Inventar des Hauptverwaltungsgebäudes gehörige Buchdruckerei und das gesamte Material und Inventar, wie es in Beuthen sich befindet,

b) den der Verteilung des Barvermögens unter II entsprechenden Anteil an Materialien und Formularen, die in den Magazinen der Hauptverwaltung in Tarnowitz, im zahntechnischen Laboratorium in Beuthen und an sonstigen Orten sich befinden mögen, auch wenn sie noch nicht in knappschaftlichen Besitz übergegangen sind (z. B. Bestände bei Lieferanten, in Verwahrung gegebene Gegenstände, frühere Militärwagen usw.),

c) den zum Inventar der Heilstätte Loslau gehörigen und zur Zeit in Hindenburg befindlichen Röntgenapparat mit Zubehör,

bowiązują się udzielić pozwolenia na transport gotówki mającej być w myśl niniejszego przeniesionej z jednego państwa do drugiego i nie nakładać na nią podatków opłat i taks.

III. 1. Niemiecka s. b. otrzymuje z zastrzeżeniem późniejszego rozliczenia ostatecznie:

a) z gmachu administracji głównej tyle mebli i innego inwentarza na cele biurowe, ile potrzeba dla stu urzędników i funkcjonarjuszy,

b) urządzenie dentystycznego laboratorjum w Bytomiu,

c) inwentarz znajdujący się w gmachu służbowym brackiej spółki zawodowej w Bytomiu,

d) dotychczasowy samochód bracki,

e) odpowiadającą podziałowi gotówki pod II. część materjałów i formularzy, znajdujących się w magazynach administracji głównej w Tarnowskich Górach, w laboratorjum dentystycznem w Bytomiu i w innych miejscach, nawet gdyby jeszcze nie przeszły w posiadanie bractwa (n. p. zasoby u dostawców, objekty dane na schowanie, dawniejsze wozy wojskowe i t. d.),

f) objekty wystawowe w Charlottenburgu,

g) urządzenie pokoi przyjęć łącznie klinik dentystycznych w obwodzie niemieckiej s. b.

2. Polska s. b. otrzymuje z zastrzeżeniem późniejszego rozliczenia ostatecznie

a) drukarnię należącą do inwentarza głównego gmachu administracyjnego i cały materjał i inwentarz, jaki się znajduje w Bytomiu,

b) odpowiadającą podziałowi gotówki pod II część materjałów i formularzy znajdujących się w magazynach administracji głównej w Tarnowskich Górach, w laboratorjum dentystycznem w Bytomiu i w innych miejscach, nawet gdyby jeszcze nie przeszły w posiadanie bractwa (n. p. zasoby u dostawców, objekty dane na schowanie, dawniejsze wozy wojskowe i t. d.),

c) aparat Roentgena z przyborami należący do lecznicy w Wodzisławiu a znajdujący się obecnie w Zabrzu,

d) Türen, welche dem Oberschlesischen Knappschaftsvereine gehören und noch an einem auf deutschem Gebiete gelegenen Aufbewahrungsorte sich befinden,

e) die Sprechzimmereinrichtungen einschließlich der Zahnkliniken im Gebiete des polnischen Knappschaftsvereins.

3. Die vorstehend unter 1 und 2 bezeichneten Gegenstände werden sofort Zug um Zug an dem gleichen Tage auf Kosten des Oberschlesischen Knappschaftsvereins an den neuen Bestimmungsort verbracht und dort auf Kosten des Oberschlesischen Knappschaftsvereins betriebsfertig aufgestellt.

IV. Das Knappschaftslazarett in Petershofen bleibt gemeinsames Eigentum des deutschen Knappschaftsvereins und des polnischen Knappschaftsvereins. Die Einkünfte werden in dem Anteilverhältnisse gemäß II verteilt, und wegen der Verwaltung dieses Lazaretts werden besondere Vereinbarungen zwischen beiden Knappschaftsvereinen getroffen werden.

Artikel 30

Für den Fall, daß bis zum 15. November 1922 wegen der Vermögensauseinandersetzung eine Einigung nicht erzielt sein wird, unterwerfen sich der deutsche und der polnische Knappschaftsverein den Bestimmungen des § 1 Artikel 214 des Genfer Abkommens vom 15. Mai 1922.

E. Allgemeine und Übergangsbestimmungen

Artikel 31

1. Mit dem 1. Juli 1922 gilt der bisherige Vorstand des Oberschlesischen Knappschaftsvereins als aufgelöst.

2. Die bisherigen Vorstandsmitglieder des Oberschlesischen Knappschaftsvereins, soweit sie deutsch bleibende Werke und Knappschaftsmitglieder vertreten und in Deutschland ihren ständigen Wohnsitz haben, führen bis zur Neuwahl des Vorstandes, die binnen einer Frist von äußerstens sechs Monaten erfolgen muß, die Geschäfte des Vorstandes weiter; an Stelle der Vorstandsmitglieder, deren zuständiger Wohnsitz nicht in Deutschland liegt, treten der in der Bekanntmachung des Knappschaftsvorstandes vom 9. Februar 1920 — Amtsblatt der Regierung zu Oppeln 1920 Stück 7 S. 68/69 — festgestellten Reihenfolge nach die in Deutschland wohnenden Ersatzmänner.

3. Die Rechte und Pflichten des Knappschaftsvorstandes gehen hinsichtlich des polnischen Knappschaftsvereins auf einen von der Polnischen Regierung zu

d) drzwi, które należą do górnośląskiej s. b. i jeszcze w miejscowości położonej na terenie niemieckim się znajdują w przechowaniu,

e) urządzenie pokoi przyjęć łącznie klinik dentystycznych w obwodzie polskiej s. b.

3. Przedmioty wyszczególnione powyżej pod 1 i 2 przetransportuje się natychmiast, wzajemnie je tego samego dnia odbierając, na koszt górnośląskiej s. b. na ich nowe miejsce przeznaczenia i tam ustawi się je na koszt górnośląskiej s. b. w stanie zdolnym do użytku.

4. Lazaret bracki w Pietrzkowicach pozostaje wspólną własnością niemieckiej i polskiej s. b. Dochody dzieli się w stosunku udziałowym wedle II a odnośnie do zarządzania lazaretem tym zawrą obie s. b. osobną umowę.

Artykuł 30

Gdyby aż do 15 listopada 1922 w sprawie rozliczenia majątkowego nie dało się osiągnąć zgody, natenczas poddają się niemiecka s. b. i polska s. b. postanowieniom § 1 artykułu 214 Konwencji Genewskiej z 15 maja 1922.

E. Przepisy ogólne i przejściowe

Artykuł 31

1. Począwszy od 1 lipca 1922 uważa się dotychczasowy zarząd górnośląskiej s. b. za rozwiązany.

2. O ile dotychczasowi członkowie zarządu górnośląskiej s. b. zastępują zakłady i członków bractwa w Niemczech pozostałych i o ile mają w Niemczech swe stałe miejsce zamieszkania, to sprawują aż do wyboru nowego zarządu, który nastąpić musi w czasokresie najpóźniej sześciu miesięcy, czynności zarządu dalej; na miejsce członków zarządu, których stałe miejsce zamieszkania nie leży w Niemczech, wstępują ich w Niemczech mieszkający za stępcy odpowiednio do kolejności ustalonej w publikacji zarządu bractwa z 9 lutego 1920 (Dziennik Urzędowy rejencji opolskiej z roku 1920 numer 7 strona 68/69).

3. Prawa i obowiązki zarządu bractwa przechodzą odnośnie do polskiej s. b. na pełnomocnika mianowanego przez Rząd Polski, który na przeciąg

ernennenden Bevollmächtigten über, welcher für die Dauer einer Übergangszeit von zehn Jahren als Mitglied in den Vorstand des polnischen Knappschaftsvereins eintritt. Die bisherigen Vorstandsmitglieder des Oberschlesischen Knappschaftsvereins, soweit sie polnisch gewordene Werke und Knappschaftsmitglieder vertreten und in Polen ihren ständigen Wohnsitz haben, führen bis zur Neuwahl des Vorstandes, die binnen einer Frist von äußerstens sechs Monaten erfolgen muß, zusammen mit dem Bevollmächtigten der Polnischen Regierung die Geschäfte des Vorstandes weiter; an Stelle der Vorstandsmitglieder, deren ständiger Wohnsitz nicht in Polen liegt, treten der in der Bekanntmachung des Knappschaftsvorstandes vom 9. Februar 1920 — Amtsblatt der Regierung zu Oppeln 1920 Stück 7 S. 68/69 — festgestellten Reihenfolge nach die in Polen wohnenden Ersatzmänner. Diese Vorstandsmitglieder nehmen alsbald nach dem 30. Juni 1922 die Wahl des Knappschaftsdirektors vor.

czasu przejściowego dziesięciu la wstępuje jako członek do zarządu polskiej s. b. O ile dotychczasowi członkowie górnośląskiej s. b. reprezentują zakłady i członków bractwa do Polski przypadłych i o ile mają w Polsce swe stałe miejsce zamieszkania, to sprawują aż do nowego wyboru zarządu, który nastąpić musi w czasokresie najpóźniej sześciu miesięcy, razem z pełnomocnikiem Rządu Polskiego czynności zarządu; na miejsce członków zarządu, których stałe miejsce zamieszkania nie leży w Polsce, wstępują ich w Polsce mieszkający zastępcy odpowiednio do kolejności ustalonej w publikacji zarządu bractwa z 9 lutego 1920 — Dziennik Urzędowy rejencji opolskiej z roku 1920 numer 7 strona 68/69. — Wspomniani członkowie zarządu przystępują jaknajprędzej po 1 lipca 1922 do wyboru dyrektora s. b.

Artikel 32

1. Als Abrechnungstag für die Auseinandersetzung zwischen dem deutschen und dem polnischen Knappschaftsvereine wegen des Vermögens des Oberschlesischen Knappschaftsvereins gilt der 1. Juli 1922. Von da ab führen der deutsche und der polnische Knappschaftsverein getrennten Haushalt. Jedoch wird längstens bis zum 1. September 1922 eine gemeinschaftliche Kassenverwaltung in Tarnowitz zur Abwicklung der Kassengeschäfte des Oberschlesischen Knappschaftsvereins aus der Zeit vor dem 1. Juli 1922 geführt; der deutsche Knappschaftsverein stellt hierzu zwei mit der bisherigen Kassenführung durchaus vertraute Beamte zur Verfügung.

2. Die nach dem 1. September 1922 noch vorkommenden Einnahmen, welche auf die Zeit vor dem 1. Juli 1922 entfallen, sind von demjenigen Knappschaftsverein entgegenzunehmen, welchem sie angeboten werden. Ebenso sind Zahlungen für vor dem 1. Juli 1922 erfolgte Lieferungen und fällig gewesene Leistungen vom 1. September 1922 ab nach Benehmen mit dem anderen Knappschaftsvereine von demjenigen Knappschaftsvereine zu leisten, bei welchem der Anspruch geltend gemacht wird.

3. Die gegenseitige Abrechnung über diese Einnahmen und Ausgaben erfolgt am Schlusse eines jeden Kalendervierteljahrs.

Artykuł 32

1. Dniem obrachunkowym dla rozliczenia majątkowego między niemiecką a polską s. b. odnośnie do majątku górnośląskiej s. b. będzie 1 lipca 1922. Od dnia tego prowadzi niemiecka s. b. i polska s. b. osobną gospodarkę. Najdalej do 1 września 1922 będzie się atoli wspólnie zarządzać kasą w Tarnowskich Górach dla zlikwidowania interesów kasowych górnośląskiej s. b. z czasokresu przed 1 lipca 1922; niemiecka s. b. daje w tym celu do dyspozycji dwóch urzędników z kasowością zupełnie obeznanych.

2. Wpłaty zachodzące jeszcze po 1 września 1922 a przypadające na czas przed 1 lipca 1922 winna przyjmować s. b., której zostały ofiarowane. Tak samo dokonywa wypłat za dostawy dokonane przed 1 lipca 1922 i za świadczenia wypełnione przed 1 lipca 1922, począwszy od 1 września 1922 po porozumieniu się z drugą s. b. ta s. b., u której pretensja została zameldowana.

3. Wzajemne rozliczenie co do takich dochodów i rozchodów następuje pod koniec każdego kwartału kalendarzowego.

Artikel 33

Die Einteilung der Kurbezirke (Artikel 5 und 6) muß entsprechend dem Verlaufe der deutschpolnischen Grenze vorgenommen werden.

Artykuł 33

Podział na okręgi kuracyjne (artykuły 5 i 6) winien być odpowiednio do przebiegu granicy niemiecko-polskiej przeprowadzony.

Artikel 34

Soweit die Frage des Vertragsverhältnisses (Anstellungs- und Pensionsansprüche) von Knappschaftsangestellten nicht geklärt ist, sind die beiden Regierungen darüber einig, daß diese Frage zurückzustellen und späteren Verhandlungen zu überlassen ist, zumal zweckmäßig noch Vorstandsbeschlüsse und etwaige gerichtliche Entscheidungen abgewartet werden.

Artykuł 34

O ile sprawa stosunku kontraktowego (mianowanie i pensje) urzędników brackich nie jest wyjaśniona, zgadzają się obydwa Rządy odłożyć sprawę tę i pozostawić jej załatwienie późniejszym rokowaniom, tem bardziej, że należy zaczekać na postanowienia zarządu i ewentualne orzeczenia sądowe.

Artikel 35

Die bis zum 30. Juni 1922 festgesetzten Ruhegehälter früherer Knappschaftsbeamten und -ärzte sowie die Bezüge der ruhegehaltsberechtigten Witwen und Weisen verstorbener Knappschaftsbeamter und -ärzte nebst Teuerungszuschlägen und Kindergeldern werden von dem deutschen und dem polnischen Knappschaftsvereine gemeinsam getragen. Die Auszahlung erfolgt für die Pensionsempfänger, solange sie in Deutschland wohnen, durch den deutschen Knappschaftsverein, solange sie außerhalb Deutschlands wohnen durch den polnischen Knappschaftsverein. Die Auszahlung wird in deutscher Reichswährung bewirkt, sofern nicht mit dem Bezugsberechtigten etwas anderes vereinbart wird. Von den gezahlten Beträgen entfallen auf den deutschen und den polnischen Knappschaftsverein die Anteile, wie sie für beide bei der endgültigen Auseinandersetzung festgestellt sein werden.

Artykuł 35

Pensje ustalone do dnia 30 czerwca 1922 dla dawniejszych urzędników i lekarzy brackich jakoteż pobory pensyjne wdów i sierót po zmarłych urzędnikach i lekarzach brackich włącznie dodatków drożyźnianych i grosza dla dzieci będą wspólnie ponoszone przez niemiecką i polską s. b. Wypłaty dla powyższych pensjonarjuszy dokona, póki w Niemczech zamieszkują, niemiecka s. b., póki poza Niemcami zamieszkują, polska s. b. Wypłata nastąpi w walucie niemieckiej, o ile z uprawnionym nie umówiono się inaczej. Z sum wypłaconych przejmuje niemiecka s. b. i polska s. b. udziałowo tyle, ile dla obu przy ostatecznem rozliczeniu ustalone będzie.

Artikel 36

Frühere Knappschaftsbeamte und -ärzte, die Anerkennungsgebühren zahlen, haben diese an denjenigen Knappschaftsverein zu entrichten, in dessen Lande sie wohnen.

Artykuł 36

Dawniejsi urzędzi i lekarze płacący należytości za uznanie wpłacają je do s. b., w której kraju mieszkają.

Artikel 37

1. Der deutsche Knappschaftsverein ist berechtigt, die Akten mitzunehmen, die sich auf Versicherte und Lazarette aus seinem Verwaltungsgebiete beziehen.

2. Die allgemeinen Akten werden demjenigen Knappschaftsvereine zugeteilt, der das überwiegende Interesse an den Akten hat.

3. Die Zuteilung der Akten erfolgt unter Aufsicht je eines Beamten des deutschen Knappschaftsvereins und des polnischen Knappschaftsvereins. Soweit Akten, die bis zum 1. Juli 1922 entstanden sind, für den anderen Knappschaftsverein Interesse haben, ist dieser zur Entnahme von Abschriften berechtigt.

4. Vorstehendes findet auch Anwendung auf Aktenregister, Listen und Personalkarten.

5. Vom 1. Juli 1922 ab werden der deutsche Knappschaftsverein und der polnische Knappschafts-

Artykuł 37

1. Niemiecka s. b. jest uprawniona do zabrania akt, które się odnoszą do ubezpieczonych i lazaretów własnego obwodu administracyjnego.

2. Akta ogólnej treści będą przekazane s. b., która jest przeważnie co do nich zainteresowana.

3. Przydzielanie akt odbędzie się pod dozorem jednego urzędnika niemieckiej s. b. i jednego urzędnika polskiej s. b. O ile akta powstałe przed 1 lipca 1922 przedstawiają wartość dla drugiej s. b., jest ona uprawniona do wzięcia odpisów.

4. Powyższe postanowienie dotyczy także rejestrów aktowych, list i kart personalnych.

5. Począwszy od 1 lipca 1922 będą niemiecka s. b. i polska s. b. nawzajem wymieniały akta od-

verein gegenseitig diejenigen Akten austauschen, die sich auf Versicherte aus dem andern Verwaltungsgebiete beziehen, und jederzeit Einsicht in übernommene Akten gestatten, auch auf Wunsch Auskunft über den Inhalt übernommener Akten sowie Abschriften von geringem Umfang erteilen.

Artikel 38

1. Alle Angelegenheiten, in denen Beziehungen zwischen deutschen Knappschaftsvereinen und dem polnischen Knappschaftsverein, zwischen deutschen Knappschaftsvereinen und Mitgliedern des polnischen Knappschaftsvereins und zwischen dem polnischen Knappschaftsverein und Mitgliedern deutscher Knappschaftsvereine bestehen oder an denen Knappschaftsvereine des andern Landes mittelbar beteiligt sind, werden,

a) soweit es sich um Leistungen oder das Mitgliedschaftsverhältnis handelt, von einem Ausschuß, bestehend aus je zwei Vorstandsmitgliedern (Arbeitgeber und Arbeitnehmer) des deutschen Knappschaftsvereins und des polnischen Knappschaftsvereins entschieden;

b) soweit es sich um Streitsachen handelt, für welche das Knappschafts-Schiedsgericht und das Oberschiedsgericht in Knappschaftsangelegenheiten zuständig waren, einem gemischten Knappschafts-Schiedsamt zur Entscheidung überwiesen. Dieses Schiedsamt besteht aus je zwei Vorstandsmitgliedern (Arbeitgeber und Arbeitnehmer) des deutschen Knappschaftsvereins und des polnischen Knappschaftsvereins und einem Vorsitzenden. Jede der beiden Regierungen ernennt aus dem Kreise der für das Richteramt befähigten Persönlichkeiten einen Vorsitzenden; der Vorsitz wird abwechselnd geführt.

2. Das Verfahren vor dem im Abs. 1a bezeichneten Ausschuß wird in einem besonderen Abkommen zwischen dem deutschen Knappschaftsverein und dem polnischen Knappschaftsvereine, das Verfahren vor dem im Abs. 1b bezeichneten Schiedsamt von diesem unter Beteiligung seiner beiden Vorsitzenden geregelt. Der Sitz des Knappschafts-Schiedsamts ist, wenn der deutsche Vorsitzende amtiert, in Deutsch-Oberschlesien, wenn der polnische Vorsitzende amtiert, in Polnisch-Oberschlesien.

Artikel 39

Alle durch dieses Abkommen zwischen dem deutschen Knappschaftsverein und dem polnischen Knappschaftsvereine nicht geregelten Fragen, soweit sie nicht in diesem Abkommen besonderen Verhandlungen vorbehalten sind, und alle aus diesem Abkommen entnosząc się do ubezpieczeniowych z obwodu administracyjnego drugiej s. b. i będą każdego czasu zezwalały na wglądanie w przejęte akta, a na życzenie będą udzielały wyjaśnień co do treści przejętych akt i odpisów o mniejszej objętości.

Artykuł 38

1. Wszystkie sprawy, w których zachodzą wzajemne stosunki między niemieckiemi spółkami brackiemi a polską s. b., między niemieckiemi spółkami brackiemi a członkami polskiej s. b. i. między członkami niemieckich spółek brackich a polską s. b., albo w których spółki brackie drugiego państwa pośrednio są zainteresowane, będą

a) o ile się rozchodzi o świadczenia albo o stosunek członkostwa, rozstrzygane przez wydział składający się z dwóch członków zarządu (pracodawcy i pracobiercy) niemieckiej s. b. i z dwóch członków zarządu polskiej s. b.,

b) o ile się rozchodzi o sprawy sporne, dla których były właściwemi bracki sąd rozjemczy i wyższy sąd rozjemczy, przekazywane mięszanemu brackiemu urzędowi rozjemczemu do rozstrzygnięcia. W skład tego urzędu wchodzą dwaj członkowie zarządu (pracodawca i pracobierca) niemieckiej s. b. i dwaj członkowie zarządu polskiej s. b. oraz przewodniczący. Oba Rządy mianują z grona osób posiadających kwalifikacje na urząd sędziowski przewodniczącego; mianowani przewodniczą kolejno.

2. Postępowanie przed wydziałem wymienionym w ustępie 1a będzie ustalone w osobnej umowie między niemiecką s. b. a polską s. b., postępowanie przed urzędem rozjemczym, wymienionym w ustępie 1b przez tenże urząd przy współudziałaniu obydwóch przewodniczących. Siedziba brackiego urzędu rozjemczego jest, o ile urzęduje niemiecki przewodniczący, niemiecki Górny Śląsk, a o ile urzęduje polski przewodniczący, polski Górny Śląsk.

Artykuł 39

Wszystkie zagadnienia w niniejszym układzie między niemiecką s. b. a polską s. b. nie uregulowane, a nie zastrzeżone osobnym rokowaniom, jakoteż wszystkie różnice zapatrywań wypływające z niniejszego układu będą przedkładane

springenden Meinungsverschiedenheiten sind einem Schlichtungsausschusse, bestehend aus je zwei Vorstandsmitgliedern des deutschen Knappschaftsvereins und des polnischen Knappschaftsvereins und, falls dieser keine Einigung erzielt, dem im Artikel 38 Abs. 1b bezeichneten gemischten Knappschaftsschiedsamte beiderseits mit Begründung vorzulegen, das als Spruchkammer entscheidet.

Artikel 40

Anträge, Beschwerden und Eingaben jeder Art dürfen an jeden der beiden Knappschaftsvereine und, sofern sie Knappschaftsfragen des oberschlesischen Abstimmungsgebiets betreffen, an Verwaltungsbehörden und Verwaltungsgerichte in deutscher oder polnischer Sprache eingereicht werden. Die Wahl der Sprache des anderen Landes darf keinen Grund für eine Zurückweisung bilden.

Artikel 41

1. Der deutsche Knappschaftsverein und der polnische Knappschaftsverein werden bis zur Festsetzung ihrer Satzung die am 1. Juli 1922 gültige Satzung des Oberschlesischen Knappschaftsvereins für sich als rechtsverbindlich anerkennen, soweit sich aus dem Wechsel der Staatshoheit und aus diesem Abkommen nichts anderes ergibt.

2. Der deutsche Knappschaftsverein und der polnische Knappschaftsverein verpflichten sich, vor jeder Satzungsänderung dem anderen Knappschaftsvereine rechtzeitig Gelegenheit zur Äußerung zu geben und dessen Wünsche vor der Beschlußfassung einer Prüfung zu unterziehen. Von der endgültigen Fassung der Satzung ist dem anderen Knappschaftsvereine Mitteilung zu machen.

Artikel 42

Der deutsche Knappschaftsverein und der polnische Knappschaftsverein werden einander auf Wunsch über allgemeine Anstellungs- und Besoldungsverhältnisse von Ärzten, Beamten und sonstigen Angestellten Auskunft geben, um eine gleichmäßige Handhabung der Gehaltsbemessung und sonstiger Anstellungsbedingungen durch beide Knappschaftsvereine zu ermöglichen.

Artikel 43

1. Sofern Forderungen Dritter nach dem 1. Juli 1922 an den Oberschlesischen Knappschaftsverein geltend gemacht werden sollten, werden sie von dem deutschen Knappschaftsverein und dem polnischen Knappschaftsverein auf ihre Berechtigung geprüft und, falls die Forderung beiderseits als berechtigt anwydziałowi rozjemczemu, składającego się z dwóch członków zarządu niemieckiej s. b. i z dwóch członków zarządu polskiej s. b., a o ile i tenże nie dojdzie do uzgodzenia, będą przedkładane obopólnie z umotywaniem mięszanemu brackiemu urzędowi rozjemczemu wymienionemu w ustępie 1 artykułu 38, który rozstrzyga jako izba orzekająca.

Artykuł 40

Wnioski, zażalenia i podania wszelkiego rodzaju mogą być składane do jednej i drugiej s. b., a o ile dotyczą spraw brackich górnośląskiego obszaru plebiscytowego, do urzędów i sądów administracyjnych w niemieckim lub polskim języku. Użycie języka drugiego państwa nie może stanowić powodu do odrzucenia.

Artykuł 41

1. Niemiecka s. b. i polska s. b. będą aż do ustalenia swego statutu uznawały statut górnośląskiej s. b., ważny w dniu 1 lipca 1922, jako obowiązujący, o ile ze zmiany suwerenności i z niniejszego układu nic innego nie wynika.

2. Niemiecka s. b. i polska s. b. zobowiązują się przed każdą zmianą statutu dać drugiej s. b. na czas sposobność do wydania opinji i poddać zbadaniu życzenia tejże przed powzięciem uchwały. O ostatecznej redakcji statutu należy donieść drugiej s. b.

Artykuł 42

Niemiecka s. b. i polska s. b. będą się nawzajem na życzenie informowały o ogólnych stosunkach ustalania i opłacenia lekarzy, urzędników i innych funkcjonarjuszy, ażeby umożliwić równomierne normowanie poborów i innych warunków ustalania przez obie s. b.

Artykuł 43

1. O ileby osoby trzecie miały zgłosić po 1 lipca 1922 pretensje do górnośląskiej s. b., będą pretensje te badane przez niemiecką s. b. i przez polską s. b. co do ich uzasadnienia i o ile pretensja będzie zobopólnie uznana za uprawnioną, zostanie ona przejęta przez obie s. b. z zastrze-

erkannt wird, vorbehaltlich späterer Verrechnung zunächst nach dem Abrechnungsverhältnisse, das der vorläufigen Verteilung des Barvermögens (Artikel 29 II) zugrunde liegt, von den beiden Knappschaftsvereinen übernommen.

2. Bei Meinungsverschiedenheiten wird die Entscheidung des Schlichtungsausschusses angerufen und findet Artikel 39 Anwendung.

Artikel 44

Fällt infolge Veränderung in der Grenzziehung ein knappschaftlicher Betrieb oder der Wohnort nach dem 1. Juli 1922, aber vor dem 30. Juni 1923 aus dem Verwaltungsgebiete des deutschen Knappschaftsvereins in das des polnischen Knappschaftsvereins oder umgekehrt, so finden die Bestimmungen der Artikel 2, 12 und 24 sinngemäße Anwendung.

Artikel 45

1. Vorstehende Vereinbarungen gelten, soweit sie zugleich deutsche Knappschaftsvereine und den polnischen Knappschaftsverein betreffen, bis zum 31. Dezember 1926, soweit nichts anderes bestimmt ist. Sie gelten jeweils als um ein Jahr verlängert, wenn sie nicht sechs Monate vor dessen Ablauf gekündigt werden.

2. Sofern die Gesetzgebung auf dem Gebiete der knappschaftlichen Versicherung in materieller Hinsicht in einem der beiden Staaten geändert wird oder die deutsche Mark aufhört, das einzige gesetzliche Zahlungsmittel in Polnisch-Oberschlesien zu sein, werden die beiden Regierungen alsbald die Beziehungen zwischen den deutschen Knappschaftsvereinen und dem polnischen Knappschaftsvereine durch einen neuen Vertrag regeln.

Das vorliegende Abkommen, dessen deutsche und polnische Ausfertigung gleichmäßig maßgebend sind, soll so bald wie möglich ratifiziert werden. Die Ratifikationsurkunden sollen in Berlin ausgetauscht werden.

Das Abkommen tritt sofort nach dem Austausch der Ratifikationsurkunden rückwirkend nach Maßgabe seines Inhalts in Kraft.

Zur Urkunde dessen haben die Bevollmächtigten das vorliegende Abkommen unterzeichnet und mit ihrem Siegel versehen.

Ausgefertigt in doppelter Urschrift in Posen am 26. August 1922.

żeniem późniejszego rozliczenia na razie wedle stosunku rozliczeniowego unormowanego dla tymczasowego podziału gotówki (artykuł 29 II).

2. W razie różnicy zapatrywań należy się odwołać do wydziału rozjemczego, i znajdzie zastosowanie artykuł 39.

Artykuł 44

Jeżeli wskutek zmiany przy ustanowieniu ostatecznej granicy przedsiębiorstwo brackie albo miejsce zamieszkania po 1 lipca 1922, lecz przed 30 czerwca 1923 zamiast do obwodu administracyjnego niemieckiej s. b. należeć będzie do obwodu polskiej s. b. albo odwrotnie, wówczas znajdą odpowiednie zastosowanie postanowienia artykułów 2, 12 i 24.

Artykuł 45

1. Powyższe postanowienia obowiązują, o ile odnoszą się do niemieckich spółek brackich i do polskiej s. b., do 31 grudnia 1926 o ile inaczej nie postanowiono. Uważać je należy jako przedłużone zawsze o jeden rok, jeżeli nie będą w czasokresie sześciu miesięcy przed jego upływem wypowiedziane.

2. O ile brackie ustawodawstwo ubezpieczeniowe zmieni się w dziedzinie prawa materjalnego w jednym z obydwóch państw albo jeżeli marka niemiecka przestanie być jedynym środkiem płatniczym na polskim Górnym Śląsku, natenczas uregulują obydwa Rządy bezzwłocznie nowym układem stosunek pomiędzy niemieckiemi spółkami brackiemi a polską s. b.

Niniejszy układ, którego niemiecki i polski tekst na równo są miarodajne, ma być jaknajrychlej ratyfikowany a dokumenty ratyfikacyjne mają być w Berlinie wymienione.

Układ wchodzi w życie natychmiast po wymianie dokumentów ratyfikacyjnych z mocą obowiązującą wstecz według swej treści.

W dowód czego pełnomocnicy podpisali tę umowę i zaopatrzyli swemi pieczęciami.

Wygotowano w dwóch egzemplarzach w Poznaniu, dnia 26 sierpnia 1922.

(—) **Dr. Paul Eckardt**
(—) **Dr. Zygmunt Seyda**
(—) **Dr. Gottfried Schwendy**

Bekanntmachung, betreffend Änderung des Militärtarifs für Eisenbahnen. Vom 21. Februar 1923.

Auf Grund der Verordnung der Reichsregierung vom 7. Juni 1920 (Reichsgesetzbl. S. 1141), betreffend Änderungen des Militärtarifs für Eisenbahnen bestimme ich im Einvernehmen mit dem Reichswehrminister folgendes:

I

Bis auf weiteres wird vom 1. März 1923 ab

a) das 720fache der Sätze unter I des Militärtarifs,

b) das 2900fache des Mindestsatzes für Sonderzüge (Tarifnummer 27) und

c) das 5000fache der übrigen Sätze des Militärtarifs erhoben.

II

Mit Gültigkeit vom 1. März 1923 ab werden der letzte Satz im ersten Absatz und der zweite Absatz der Ziffer 2 der allgemeinen Bestimmungen des Militärtarifs wie folgt geändert:

Als Mindestbetrag der Fahrgelder sind 160 ℳ, als Mindestbetrag der Gepäckfrachtgebühren und der übrigen Frachtgebühren 400 ℳ zu erheben.

Die Fracht für Güter- und Tiersendungen wird für eine Mindestentfernung von 5 km erhoben, ausgenommen bei Umbehandlung mangels direkter Tarifentfernungen.

III

Mit Gültigkeit vom 1. März 1923 erhalten die Tarifnummern 3, 9 und 18 sowie die besondere Bestimmung (18) zu I des Militärtarifs folgenden neuen Wortlaut:

Tarifnummer	Gegenstand	Für das Kilometer sind zu vergüten Pfennig
3	**Bei Beurlaubungen:** Die unter Tarifnummer 2a aufgeführten Personen für den Kopf	1
9	**Gepäckfracht:** Die Gepäckfracht wird nach den Bestimmungen und Tarifsätzen des öffentlichen Verkehrs berechnet (18).	
18	**Desinfektionsgebühr:** Die Gebühren für Desinfektion der von Tieren benutzten Eisenbahnwagen werden nach den Bestimmungen und Tarifsätzen des öffentlichen Verkehrs berechnet.	

Abschnitt I. Besondere Bestimmung (18):

(18) Für die Beförderung von Handwaffen, Ausrüstungs- und Gepäckstücken, die von den Militärpersonen in die Wagenabteile mitgenommen werden, sind keine besonderen Gebühren zu entrichten.

Berlin, den 21. Februar 1923.

Der Reichsverkehrsminister
Groener

Verordnung zur Eisenbahn-Verkehrsordnung. Vom 22. Februar 1923.

Auf Grund der Verordnung, betreffend Ermächtigung des Reichsverkehrsministers zur selbständigen Ergänzung und Änderung der Verordnungen, die den Bau, den Betrieb und den Verkehr der Eisenbahnen regeln, vom 29. Oktober 1920 (Reichsgesetzbl. S. 1859) wird die Eisenbahn-Verkehrsordnung vom 23. Dezember 1908 dahin ergänzt, daß § 11 (3) hinter dem Worte „bescheinigt" folgenden Zwischensatz erhält:

„An Fleckfieber erkrankte oder dieser Krankheit verdächtige Personen müssen zuverlässig entlaust sein."

Die Verordnung tritt mit dem Tage der Verkündung in Kraft.

Berlin, den 22. Februar 1923.

Der Reichsverkehrsminister
Groener

Verordnung zur Eisenbahn-Verkehrsordnung. Vom 23. Februar 1923.

Die nach der Verordnung vom 31. August 1922 (Reichsgesetzbl. Teil II S. 757) am 31. März 1923 ablaufende Frist für die Verwendung der noch vorhandenen doppelseitig bedruckten (verkleinerten) Frachtbriefe und der gewöhnlichen (großen) Frachtbriefe, auf denen in der Bemerkung am oberen Rande die Worte „sowie das Ladegewicht" zwischen „Eigentumsmerkmale" und „des Wagens" nicht eingeschaltet sind, wird bis zum 31. Dezember 1923 verlängert.

Die durch Verordnung vom 25. Februar 1922 (Reichsgesetzbl. S. 231) vorgeschriebene Verwendung besonderer Frachtbriefe im Verkehre nach und von Ostpreußen wird hierdurch nicht berührt.

Berlin, den 23. Februar 1923.

Der Reichsverkehrsminister
Groener

Verordnung über Abänderung der Reisekostenverordnung für die Reichsbeamten. Vom 16. Februar 1923.

Auf Grund des § 18 des Reichsbeamtengesetzes in der Fassung vom 18. Mai 1907 (Reichsgesetzbl. S. 245) wird im Einvernehmen mit dem Reichsrat die Reisekostenverordnung für die Reichsbeamten vom 14. Oktober 1921 (Reichsgesetzbl. S. 1345) wie folgt abgeändert:

1. Im § 15 Abs. 1 sind im ersten Satze die Worte von „die Beträge" bis „anzupassen" zu streichen.
2. Am Schlusse des Abs. 1 ist folgender Zusatz aufzunehmen:

   „Der Reichsminister der Finanzen ist ermächtigt, die Beträge der §§ 2, 3 und 4 sowie die für besonders teure Orte bestimmten Beträge zur Anpassung an die Veränderungen in der allgemeinen Wirtschaftslage anderweit festzusetzen."
3. Die Änderung tritt mit dem 1. Februar 1923 in Kraft. Sie tritt außer Kraft am 31. Dezember 1923.

Berlin, den 16. Februar 1923.

Der Reichspräsident
Ebert

Der Reichsminister der Finanzen
Dr. Hermes

Herausgegeben vom Reichsministerium des Innern. – Verlag des Gesetzsammlungsamts, Berlin NW 40, Scharnhorststr. 4. – Gedruckt in der Reichsdruckerei, Berlin.
Den Bezug des Reichsgesetzblatts (auch älterer Jahrgänge und einzelner Nummern) vermitteln die Postanstalten.
Einzelne Nummern können auch unmittelbar beim Gesetzsammlungsamte bezogen werden.